

La imposició de multes és independent del rescabament dels danys i de la indemnització de perjudicis, així com de les responsabilitats administratives exigibles pels òrgans competents en matèria de mines o de les responsabilitats d'ordre penal en què els infractors hagin pogut incórrer.

El que preveu aquest article s'entén que és sens perjudici de la facultat que correspon al departament competent en matèria de mines (Departament d'Empresa i Treball) i el departament competent en medi ambient (Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural) de suspendre provisionalment els treballs d'aprofitament de recursos miners en casos d'urgència en què perilli la protecció del medi ambient.

19.16. Normativa de referència

- Llei estatal 22/1973, de 21 de juliol, de mines.
- Reial decret 2857/1978, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament General per al Règim de la Mineria i constitueix el marc reglamentari bàsic a nivell estatal.
- Llei 12/1981, de 24 de desembre, per la qual s'estableixen normes addicionals de protecció dels espais d'especial interès natural afectats per activitats extractives.
- Decret 343/1983, de 15 de juliol, sobre les normes de protecció del medi ambient d'aplicació a les activitats extractives.
- La Llei 12/1985, de 13 de juny, d' Espais Naturals.
- Llei 29/1985, de 2 d' agost, d'Aigües.
- Reial Decret 849/1986, d'11 d' abril, pel que s' aprova el Reglament de Domini Públic Hidràulic, que desenvolupa els títols preliminar I, IV, V, VI i VII de la Llei 29/1985, d' 2 d' agost, d' Aigües.
- El Reial Decret 975/2009, de 12 de juny, sobre gestió dels residus de les indústries extractives i de protecció i rehabilitació de l'espai afectat per activitats mineres.
- Llei 20/2009, del 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats.
- El Reial Decret 777/2012, de 4 de maig, modifica parcialment el Reial Decret 975/2009.
- La Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tema 20.

Els plans de protecció civil a Catalunya: El Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT). Els plans especials d'emergències a Catalunya. El Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT). El Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya (CAT112).

20.1. Els plans de protecció civil a Catalunya: El Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT).

20.1.1. Introducció i distribució de competències

D'acord amb l'article 4 de la Llei 17/2003, de 4 de juliol, del Cos d'Agents Rurals, i l'article 4 del Decret 266/2007, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del Cos d'Agents Rurals, el Cos d'Agents Rurals participa en els plans de protecció civil, d'acord amb les previsions d'aquests plans.

La protecció civil és un servei públic que comprèn les accions destinades a protegir les persones, els béns i el medi ambient davant situacions de greu risc col·lectiu, de catàstrofes i de calamitats públiques, originades per causes naturals o derivades de l'acció humana, sigui aquesta accidental o intencionada. Atén les emergències extraordinàries, en contraposició a les emergències ordinàries que no tenen afectació col·lectiva.

Els plans de protecció civil són eines de planificació que estableixen el funcionament i l'organització dels recursos humans i materials per millorar la resposta davant d'emergències o risc greu. Els plans de protecció civil poden ser territorials, especials i d'autoprotecció:

- Els **plans territorials** preveuen, amb caràcter general, les emergències que es poden produir en el seu àmbit. Els nivells bàsics de planificació són el conjunt de Catalunya i els municipis, tot i que poden haver-hi plans d'àmbit territorial supramunicipal.
- Els **plans especials** es refereixen a riscos concrets, la naturalesa dels quals requereix uns mètodes tècnics i científics per avaluar-los i tractar-los. Aquests plans s'han d'elaborar d'acord amb les directrius bàsiques previstes a la norma.
- Els **plans d'autoprotecció** preveuen, per a empreses, centres i instal·lacions determinades, les actuacions en cas d'emergència que es puguin produir com a resultat de la seva pròpia activitat i les mesures de resposta en cas de situacions de risc, catàstrofes i calamitats públiques que els puguin afectar.

En general, els plans de protecció civil els elaboren les entitats interessades, com els ajuntaments, els consells comarcals, les indústries i instal·lacions o la mateixa Direcció General de Protecció Civil. L'entitat interessada insta l'òrgan competent perquè aprovi el pla. L'homologació de plans de protecció civil correspon a la Comissió de Protecció

Civil de Catalunya. Posteriorment es formalitza la inscripció en el Registre general de plans de protecció civil.

Tots els plans han d'ésser revisats cada vegada que hi hagi canvis de circumstàncies, i com a mínim quatre anys, a fi de mantenir-ne plenament la capacitat operativa. La revisió ha d'ésser aprovada i homologada pel mateix procediment de l'aprovació i l'homologació inicials.

Pel que respecta a les emergències i la protecció civil, l'EAC de 2006 estableix, a l'article 132, el següent:

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció civil, que inclou, en tot cas, la regulació, la planificació i l'execució de mesures relatives a les emergències i la seguretat civil, i també la direcció i la coordinació dels serveis de protecció civil, que inclouen els serveis de prevenció i extinció d'incendis, sens perjudici de les facultats dels governs locals en aquesta matèria, respectant el que estableixi l'Estat en exercici de les seves competències en matèria de seguretat pública.
2. La Generalitat, en els casos relatius a emergències i protecció civil d'abast superior a Catalunya, ha de promoure mecanismes de col·laboració amb altres comunitats autònomes i amb l'Estat.
3. Correspon a la Generalitat la competència executiva en matèria de salvament marítim, en els termes que determini la legislació de l'Estat.
4. La Generalitat participa en l'execució en matèria de seguretat nuclear, en els termes que siguin acordats en els convenis subscrits a aquest efecte i, si s'escau, en les lleis.

Tanmateix, l'article 84 de l'EAC 2006, sobre les competències locals, recull que els governs locals de Catalunya tenen en tot cas, competències pròpies sobre la protecció civil i la prevenció d'incendis, en els termes que determinin les lleis.

L'acció pública en matèria de protecció civil té com a finalitats bàsiques:

- a) La previsió dels riscos greus, entesa com a anàlisi objectiva d'aquests i llur localització en el territori.
- b) La prevenció, entesa com el conjunt d'actuacions encaminades tant a la disminució dels riscos com a llur detecció immediata, mitjançant la vigilància.
- c) La planificació de les respostes davant les situacions de greu risc col·lectiu i les emergències, i també l'estructura de coordinació, les comunicacions, el comandament i el control dels diferents organismes i entitats que actuen en aquestes respostes.
- d) La intervenció per a anul·lar les causes i pal·liar, corregir i minimitzar els efectes de les catàstrofes i les calamitats públiques.
- e) El restabliment dels serveis essencials i la confecció de plans de recuperació de la normalitat, en els termes establerts per aquesta Llei.
- f) La preparació adequada de les persones que pertanyen als grups d'intervenció. g) La informació i la formació de les persones i els col·lectius que puguin ésser afectats per riscos, catàstrofes i calamitats públiques.

La Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya, estableix drets i deures en matèria de protecció civil:

- Dret d'informació dels riscos col·lectius greus que els poden afectar i de les mesures públiques per a afrontar-los.
- En situacions de risc greu, dret de rebre informació i instruccions de manera àmplia, precisa i eficaç sobre les mesures de seguretat a prendre i la conducta a seguir en cas d'emergència.
- Dret a participar en els plans de protecció civil, en els termes que s'han d'establir per reglament.
- Dret a col·laborar en les tasques de protecció civil, d'acord amb el que estableixen els plans. La col·laboració regular amb les autoritats de protecció civil es fa per mitjà de les associacions del voluntariat.
- Deure de col·laborar en les tasques de protecció civil, d'acord amb aquesta Llei i les instruccions de les autoritats de protecció civil.
- El deure de col·laboració s'estén als simulacres que organitzin les autoritats de protecció civil.
- Obligació d'autoprotecció dels centres i les instal·lacions, públics i privats, que poden resultar afectats de manera especialment greu per situacions de greu risc col·lectiu, de catàstrofe o de calamitat pública.
- Un cop declarada l'activació d'un pla de protecció civil, els ciutadans i ciutadanes són obligats a seguir les instruccions i a complir les ordres emanades de l'autoritat del pla.

20.1.2. El Pla de Protecció Civil de Catalunya (PROCICAT)

El PROCICAT és el pla territorial de protecció civil de Catalunya. Va ser aprovat pel Consell Executiu el 16 de maig de 1995, després d'haver estat informat favorablement per la Comissió de Protecció Civil de Catalunya el 22 de desembre de 1994 i homologat per la *Comisión Nacional de Protección Civil* el 23 de febrer de 1995.

De fet, en aquell moment no només va ser el pla territorial de la protecció civil, sinó que també va representar el pla director que va establir el marc organitzatiu i els principis que posteriorment va recollir la Llei 4/1997 de protecció civil de Catalunya.

L'àmbit territorial del PROCICAT és Catalunya i el pla s'aplica per gestionar emergències associades a riscos no especials que afectin Catalunya total o parcialment.

El PROCICAT és una eina bàsica en la gestió d'emergències de la protecció civil a Catalunya. Com a pla territorial recull la previsió de resposta a les emergències produïdes per a tots els riscos no contemplats als plans d'emergència especials elaborats per la Generalitat de Catalunya. Aquesta resposta inclou tant els possibles nivells d'activació com l'estructura de resposta i l'operativa aplicables en la gestió de l'emergència.

20.1.3. Conceptes bàsics

Als efectes del PROCICAT, s'estableixen els conceptes següents i les corresponents definicions:

- **Pre-alerta:** Contrasenya adreçada als grups actuant i als centres de coordinació. Correspon a una situació de risc potencial que no produeix l'activació del pla i que es podria classificar de "anormalitat". Aquesta situació va associada a la constatació d'indicis o a la previsió de fenòmens que podrien desencadenar una situació d'activació del pla. Es defineix en front de les situacions d'alerta i emergència com una "anomalia" que no comportaria un risc suficient per a l'activació del pla. És a dir, en aquells casos en què la materialització de l'emergència no és clara i hi ha una certa incertesa.
- **Activació del Pla en alerta:** Contrasenya adreçada als grups actuant, als centres de coordinació i als organismes contemplats en el Pla, davant de situacions que comporten un risc suficient per a l'activació del pla. L'activació en alerta comporta el desplegament parcial de l'estructura contemplada en el Pla, és a dir, l'activació de determinats grups en funció de les característiques de la situació, i implica la informació a la població, a través dels mitjans contemplats al Pla.
- **Activació del Pla en emergència:** Contrasenya adreçada als grups actuant, als centres de coordinació i als organismes contemplats en el Pla, davant de situacions que comporten un risc suficient per l'activació del pla. A diferència de l'activació en alerta, l'activació en emergència comporta el desplegament total o pràcticament total de l'estructura contemplada en el Pla, és a dir, l'activació de tots els grups actuant. Implica, a l'igual que l'activació en alerta, la informació a la població, a través dels mitjans contemplats al Pla.
- **Alarma:** Senyal emès per una instal·lació (per exemple, per una sirena d'avís a la població) o informació emesa per una persona (per exemple, a través de determinades emissores de ràdio), que avisa als destinataris de la materialització de determinades situacions de risc.
- **Catàleg de Recursos:** Instrument de suport informatiu per inventariar les dades identificadores dels béns de titularitat pública o privada, la utilització dels quals pot ser útil en la gestió de les emergències. Actualment, el catàleg de mitjans i recursos està format per diverses bases de dades, en suport informàtic, específiques per emergències associades a determinats riscos i on figuren tant recursos humans com mitjans materials de diferents empreses i organitzacions, que poden ser necessaris per la gestió d'una situació d'emergència.
- **Centres d'emergències:** Són eines fonamentals de suport a la coordinació de les actuacions que es realitzen per gestionar l'emergència i minimitzar les seves conseqüències. Es poden destacar dos funcions: - Són nuclis de comunicacions on es rep una informació seleccionada, s'analitza i es posa a disposició perquè les persones amb responsabilitat puguin prendre les decisions més adequades. És a dir, són un punt clau i jeràrquic en el circuit d'informació. - Tenen una funció logística fonamental: mobilitzen i gestionen recursos no habituals en els grups d'actuació.
- **Centre de Comandament Avançat (CCA):** És el centre des d'on es coordinen les diferents actuacions "in situ" per combatre el sinistre. El CCA està format pels responsables de cada grup actuant que estigui operant a la zona de l'emergència i normalment està dirigit i coordinat pel màxim responsable del grup d'intervenció, sens perjudici que els plans d'emergència poden establir que aquesta coordinació recaigui sobre el màxim responsable d'algun dels altres grups actuant. La ubicació del CCA depèn de les característiques de l'emergència, però ha d'estar en un lloc segur i prop de la zona afectada pel sinistre, és a dir, prop del lloc on caldrà concentrar els esforços. La seva ubicació serà establerta pel coordinador d'aquest centre.

- **Centre de Coordinació Operativa (CECOP):** Concepte procedent de la *Norma Básica de Protección Civil*. Es pot definir com una instal·lació d'auxili a la direcció de protecció civil, mitjançant la qual es coordina i centralitza la informació entre tot tipus de serveis de seguretat, els seus respectius centres de control d'emergències o centres de coordinació, així com també entre autoritats, CCA i CRA, en situacions declarades de pre-alerta, d'activacions dels plans, de simulacre, d'exercici, i també en situacions on calgui fer un seguiment del risc. Hi ha diversos acrònims relatius a les diferents categories de centres de coordinació operativa: CECAT, com a Cecop de la Generalitat. El CECAT (Centre de Coordinació Operativa de Catalunya) és el centre superior de coordinació i informació de tota l'estructura de gestió de les emergències que afectin a l'àmbit territorial de Catalunya. És el centre de suport tècnic de la direcció del Pla. En el CECAT estaran situats ordinàriament el/la Director/a del Pla, junt amb el Consell Assessor i el Gabinet d'informació. El CECAT es situa a les instal·lacions del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació. CECOPAL, com a Cecop d'un ajuntament.
- **Centre Receptor d'Alarmes (CRA):** Instal·lació des de la qual es presta el servei de recepció d'alarmes de riscos o calamitats. Idealment, un CRA ha de funcionar permanentment durant les vint-i-quatre hores del dia tots els dies de l'any. ♣ Comitè d'Emergències Òrgan de gestió de l'emergència integrat pel/per la Director/a del Pla, pel consell assessor i pel gabinet d'informació. Aquest comitè integra les funcions de direcció, d'assessorament i d'informació sobre l'emergència.
- **Consell Assessor:** És l'òrgan de consulta del director del pla de protecció civil. Assisteix el/la Director/a del Pla en els diferents aspectes de l'emergència. Té com a missions principals: - informar i assessorar el/la directora/a del Pla, - analitzar i valorar la situació de l'emergència i - mobilitzar i posar al servei de la Direcció del Pla, aquells recursos que el director del PROCICAT consideri necessaris. Els membres del consell assessor han de ser persones amb capacitat de mobilitzar recursos dins la seva organització.
- **Director/a del Pla:** Persona que dirigeix les actuacions de gestió de l'emergència. En els plans de la Generalitat, habitualment és el/la Conseller/a del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació però pot delegar les funcions directives en els delegats territorials del Govern de la Generalitat, en els alcaldes o en qui consideri adient, depenent de les característiques de l'emergència. En els plans municipals, el/la director/a del Pla és l'alcalde/essa.
- **Efecte Dominó:** Concatenació d'efectes que multiplica les conseqüències. La concatenació pot produir-se entre una instal·lació i altres, d'un únic titular, així com entre dos o més àmbits de diferents titulars, siguin privats o públics. Anàlogament també es considera efecte dòmino aquells accidents originats a l'exterior d'una instal·lació i que desencadenen accidents en aquesta. També els accidents originats en una determinada instal·lació i que per la seva evolució provoquen nous accidents a l'exterior.
- **Exercici:** Consisteix en l'avís programat a únicament una part del personal i mitjans adscrits al Pla (per exemple: un grup d'actuació, o un centre de coordinació). Es planteja una situació inclosa en l'àmbit d'actuació del Pla i els destinataris de l'exercici han d'executar total o parcialment les actuacions que els pertoquin, d'acord amb el Pla. És important que l'exercici es faci en condicions com més semblants a una emergència real, millor.

- **Grups d'Actuació:** Equips que actuen sobre el terreny durant el risc o calamitat, i que s'organitzen segons funcions homogènies. Les principals funcions homogènies que es tenen en compte en la resolució de la majoria dels riscos són: sanitària, intervenció, logística i ordre, així com les pròpies d'un grup expert en funció de la naturalesa del risc.
- **Homologació:** Acord administratiu que dona per verificada la compatibilitat entre un pla de protecció civil i la normativa de protecció civil, pel que fa als requisits mínims de resposta al risc previstos al pla, i respectant l'autonomia dels ens locals. La Comissió de Protecció Civil de Catalunya homologa els plans municipals i els plans d'autoprotecció de determinats establiments i/o activitats. La Comisión Nacional de Protección Civil homologa els plans d'emergència elaborats per la Generalitat.
- **Implantació:** La implantació inclou les actuacions, previstes en el Pla o derivades d'aquest, que tenen com a finalitat fer que el Pla sigui realment operatiu. Van destinades a perfeccionar la prevenció o la resposta dels ciutadans, serveis, grups i autoritats davant dels riscos o calamitats a què estan sotmesos. Cada grup actuant i cada centre de coordinació contemplat al Pla, ha de concretar la seva operativitat i determinar com portarà a terme les funcions que li pertoquen, d'acord amb el Pla. Les actuacions d'implantació consisteixen en formació, entrenament, simulacres, educació preventiva, inversions i altres. Aquestes accions s'haurien de dur a terme durant el període inicial de vigència del pla.
- **Manteniment:** Conjunt de tasques necessàries per assegurar que el Pla sigui operatiu en tot moment. El manteniment comença quan s'ha acabat la implantació.
- **NBPC:** Acrònim de "*Norma Básica de Protección Civil*", aprovada per Real Decreto 407/1992.
- **Pla d'Autoprotecció:** En la línia del que estableix l'article 19 de la Llei 4/97, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya, el pla d'autoprotecció és el document que preveu, per una determinada activitat, instal·lació, centre, establiment o dependència, les emergències que es poden produir com a conseqüència de llur pròpia activitat i les mesures de resposta davant situacions de risc, de catàstrofes i de calamitats públiques que els poden afectar. Els plans d'autoprotecció s'han de fonamentar en una anàlisi de risc i l'han d'incloure. A més, han d'establir, juntament amb els riscos generats per la pròpia activitat, la relació de coordinació amb els plans territorials, especials i específics que els afectin.
- **Pla de Protecció Civil:** Document que identifica el risc i n'estableix el conjunt sistemàtic d'actuacions de resposta per tal de minimitzar les conseqüències i els danys derivats de l'emergència. Poden afectar competències i funcions d'autoritats de diverses administracions públiques i persones privades, totes les quals són coordinades per la persona del "director del pla".
- **Planejament especial:** Tipus de plans de protecció civil contemplats a la legislació vigent. La NBPC defineix, al capítol II, els plans especials com "aquells que s'elaboraran per fer front als riscos específics la naturalesa dels quals requereixi una metodologia tècnico-científica adient per cadascun d'ells. Seran objecte de plans especials, en aquells àmbits territorials que ho requereixin, al menys, els riscos següents: emergències nuclears, situacions bèl·liques, inundacions, sismes, accidents químics, transport de mercaderies perilloses, incendis forestals i volcans". La Llei 4/97 de protecció civil de Catalunya, a l'article 18, defineix els plans especials com "aquells que estableixen les emergències generades per riscos concrets la

naturalesa dels quals requereix uns mètodes tècnics i científics adequats per a avaluar-los i tractar-los. Són objecte de plans especials, en els àmbits territorials que ho requereixin, les emergències produïdes pels riscos d'inundacions, sísmics, químics, de transport de mercaderies perilloses, d'incendis forestals i volcànics i els altres que determini el Govern, sens perjudici de la legislació vigent. Els plans especials es declaren d'interès de Catalunya”.

- **Planejament territorial:** Tipus de plans de protecció civil contemplats a la legislació vigent. La NBPC defineix, al capítol II, els plans territorials com “aquells que s’elaboraran per fer front a les emergències generals que es puguin presentar a l’àmbit territorial de comunitat autònoma i d’àmbit inferior i establiran l’organització dels serveis i recursos necessaris”. La llei 4/97 de protecció civil de Catalunya, a l’article 17, defineix els plans territorials com “aquells que preveuen amb caràcter general les emergències que es poden produir en l’àmbit respectiu. Els nivells bàsics de planificació són el conjunt de Catalunya i els municipis. No obstant això, hi pot haver plans d’àmbit territorial supramunicipal si les característiques especials dels riscos o dels serveis disponibles ho aconsellen”.
- **Risc:** Eventualitat de danys greus col·lectius produïts per fets de qualsevol naturalesa. Se sol expressar en pèrdues o danys anuals esperats (víctimes/any, euros/any, etc.). També se sol expressar quantitativament com el producte de la probabilitat que succeeixi el fet pels danys esperats. Així, s’entén per perillositat, la freqüència a la que es presenten fenòmens d’una determinada severitat (intensitat o magnitud) en un interval de temps i en un espai determinat i que previsiblement puguin ocasionar danys. Per vulnerabilitat, s’entén la predisposició intrínseca d’un sistema (subjecte, grup, element físic, ecosistema, etc.) a patir danys davant un fenomen d’una severitat (intensitat o magnitud) determinada. Per exemple, es pot parlar de la vulnerabilitat d’un edifici davant un terratrèmol d’una determinada intensitat; la vulnerabilitat d’un individu davant una fuga tòxica, la vulnerabilitat d’un ecosistema davant d’un incendi forestal, etc.
- **Simulacre:** Consisteix en l’alerta programada del personal i dels mitjans adscrits al Pla. Es planteja una situació inclosa en l’àmbit d’actuació del Pla i els destinataris del simulacre han d’executar les actuacions que els pertoquin, d’acord amb el Pla. Un simulacre es planteja com una comprovació de l’operativitat del Pla i a diferència de l’exercici, implica la participació de tota l’estructura i mitjans contemplats al Pla. És important que el simulacre es faci en condicions el més semblants possible, a una emergència real.

20.1.4. Abast del PROCICAT

L’abast territorial del PROCICAT és Catalunya i per tant el Pla es podrà aplicar per emergències generals i per incidències greus en els subministraments de serveis bàsics; així com per emergències associades a riscos no especials que es puguin produir en l’àmbit de Catalunya, llevat del risc bèl·lic i de les centrals nuclears de potència.

També es podrà aplicar en àmbits territorials inferiors, quan es valori com insuficient la capacitat de resposta de l’administració local competent o del titular de l’equipament amb pla d’autoprotecció i/o quan aquests ho sol·licitin a l’òrgan competent en protecció civil, de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta valoració la farà el Director del PROCICAT, en base a un criteri dinàmic de “gravetat” creixent de la calamitat, o de la necessitat d’ajut i/o de la insuficiència en la

capacitat de resposta dels serveis de seguretat públics locals i dels privats que responen al dany.

20.1.4.1. Emergències generals, no especials, a l'àmbit de Catalunya

Emergències generals, associades a riscos no especials, que es puguin produir en l'àmbit de Catalunya, llevat del risc bèl·lic i de les centrals nuclears de potència.

Exemples d'aquest tipus d'emergències, actualment incloses dins de l'àmbit d'aplicació del PROCICAT, serien les associades a fortes ventades o a fallades en el subministrament de serveis bàsics a la població.

20.1.4.2. Emergències no especials en àmbits territorials inferiors

Emergències, associades a riscos no especials, que afectin a àmbits territorials inferiors quan es valori com insuficient la capacitat de resposta de l'administració local competent o de la persona titular de l'equipament amb pla d'autoprotecció i/o quan aquests ho sol·licitin a l'òrgan competent en protecció civil de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta valoració la farà el director o directora del PROCICAT, en base a un criteri dinàmic de "gravetat" creixent de la calamitat, o de la necessitat d'ajut i/o de la insuficiència en la capacitat de resposta dels serveis de seguretat públics locals i els privats que responen al dany.

Un exemple d'aquest tipus d'emergències seria una gran explosió a la xarxa de subministrament de gas en zona urbana, amb afectació amb un nombre elevat de persones, que provoqui una situació que superi la capacitat d'actuació i de resposta del municipi.

En definitiva, en sentit operatiu, el PROCICAT es pot aplicar per gestionar les emergències, associades a riscos no especials que afectin Catalunya, total o parcialment.

El Pla de protecció civil de Catalunya és aprovat i modificat pel Govern de la Generalitat, a proposta del departament competent en matèria de protecció civil.

20.1.4.3. Plans d'actuació del PROCICAT

Conceptualment, els plans d'actuació del PROCICAT estan inclosos i vinculats al PROCICAT però concreten les peculiaritats previstes per a la gestió de determinats riscos. Actualment hi ha quatre plans d'actuació:

- El Pla d'actuació del PROCICAT per emergències per risc de subsidències en el barri de l'Estació de Sallent
- El Pla d'actuació del PROCICAT per emergències per episodis de contaminació a l'Ebre aigües avall de l'embassament de Flix
- El Pla d'actuació del PROCICAT per emergències en el transport de viatgers per ferrocarril

20.1.4.4. Riscos inclosos al PROCICAT

Inicialment no existeix una classificació oficial dels riscos. Existeixen diverses classificacions basades en diferents aspectes: causes, temporalitat, nombre de persones afectades, el medi que produeix els riscos, l'impacte social, etc. El PROCICAT com a pla d'emergències multirisc, complementari als plans especials, s'aplica per gestionar riscos o emergències no incloses en els plans especials i que poden afectar a la vegada un volum considerable de persones o que poden tenir una repercussió important.

Actualment, els riscos no previstos en els plans especials existents són els següents:

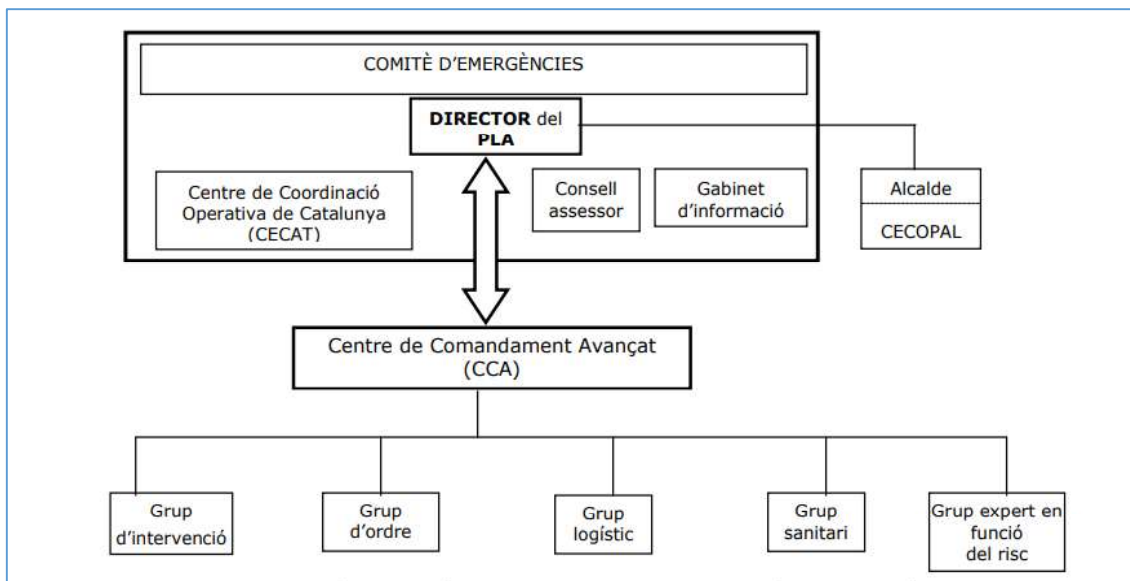
1. Accidents en ports, al mar o en llacs, que impliquen un nombre de víctimes considerable (múltiples víctimes) o amb repercussió important
2. Accidents de ferrocarril amb un nombre de víctimes considerable (múltiples víctimes) o amb repercussió important.
3. Accidents de carretera amb un nombre de víctimes considerable (múltiples víctimes) o amb repercussió important.
4. Accidents en túnels que impliquen un nombre de víctimes considerable (múltiples víctimes) o amb repercussió important.
5. Accidents associats a la distribució de productes perillosos per conduccions, sempre que causin víctimes o siguin de repercussió important
6. Accidents associats a l'emmagatzematge de productes perillosos, en cas que aquests es produeixin en instal·lacions no industrials
7. Qualsevol situació que pugui produir afectació potencial o real a persones per substàncies perilloses que estiguin fora de l'àmbit dels plans especials existents
8. Emergències o riscos en àrees de pública concurrència (centres comercials, parcs temàtics, estadis i altres equipaments poliesportius, centres hospitalaris, equipaments religiosos, espectacles, concerts,...)
9. Risc de tempestes de fort aparellatge elèctric i vent
10. Risc de sequera
11. Risc de contaminació del sòl per substàncies perilloses abocades o abandonades massivament
12. Risc de contaminació de cursos fluvials
13. Risc de contaminació de l'atmosfera per circumstàncies no previstes (fora del Plaseqcat)
14. Risc d'infeccions o intoxicacions massives (excloses les pandèmies, que tenen un Pla especial aprovat recentment)
15. Riscos radiològics no associats ni al pla PENTA ni al TRANSCAT
16. Risc de subsidències, col·lapses i esllavissaments
17. Risc d'ensorrament d'edificis
18. Risc per aglomeracions de gent: castells de focs, piromusicals, processons...
19. Risc de fort onatge que pugui produir problemes no associats o no contemplats al pla INUNCAT
20. Risc d'onada de calor
21. Risc de glaçades.
22. Incidència greu en el subministrament de serveis bàsics.
23. Altres que per la seva gravetat o importància ho requereixin.

A mesura que aquests riscos siguin inclosos en plans especials concrets per al risc en qüestió, el pla que s'aplicarà per gestionar les emergències associades serà el pla especial corresponent.

20.1.4.5. Estructura.

Dins de l'àmbit d'aplicació del PROCICAT s'inclouen, emergències amb característiques molt diverses i que presenten peculiaritats pròpies. Per aquest motiu, l'estructura que estableix el PROCICAT és una estructura *genèrica* d'organització i coordinació dels agents que intervenen. Aquesta estructura bàsica s'ha d'entendre *flexible* per adaptar-se, si s'escau, a cada risc.

A continuació, s'esquematitza l'estructura que es posa en funcionament quan es produeixen emergències associades a riscos no especials i que no disposen de pla d'actuació concret:

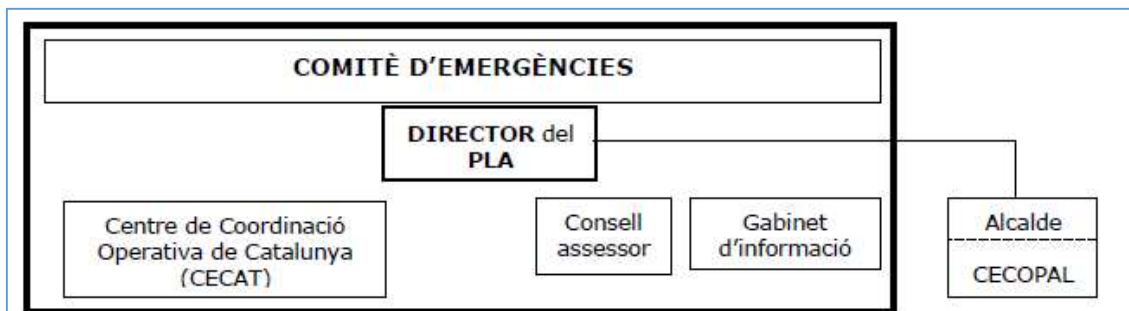

- El/la director/a del Pla és el/la màxim/a responsable de la gestió de l'emergència, amb el recolzament del Consell Assessor i del Gabinet d'Informació.
- Els grups d'actuació executen les ordres emanades del/de la director/a del Pla. Aquests grups estan coordinats en el lloc de l'emergència pel responsable del Centre de Comandament Avançat (CCA).
- L'actuació municipal és responsabilitat de l'alcalde/ssa. En aquells municipis que els correspongui, aquesta actuació s'estructura a través del Pla de protecció civil municipal.

A continuació, s'explica més detalladament, les diferents parts d'aquesta estructura. Cal tenir en compte que el PROCICAT és un pla multirisc i, lògicament, els components dels grups i la seva denominació i nombre variaran en funció de les característiques del risc del qual es tracti i de l'àmbit territorial afectat.

20.1.4.6. Comitè d'emergències

Està integrat pel director o directora del pla, pel consell assessor i pel gabinet d'informació.

El CECAT és el Centre de Coordinació Operativa del Pla i és la seu de la direcció del PROCICAT, del consell assessor i del gabinet d'informació. De tota manera, el/la Director/a del Pla pot decidir si s'escau, canviar-ne la ubicació, depenent de les característiques de l'emergència. El CECAT es situa a les instal·lacions del Departament competent en matèria de protecció civil (actualment, Departament d'Interior). El CECAT funcionarà com a Centre de Coordinació Operativa Integrat (CECOPI) en el moment en que sigui així sol·licitat pel/per la Director/a del PROCICAT.

- **Direcció del Pla:** és assumida pel/per la Conseller/a del Departament competent en matèria de protecció civil (actualment, Departament d'Interior), o persona en qui delegui. El/la director/a del Pla actuarà de forma coordinada amb l'alcalde/s dels municipis afectats. En ocasions, al binomi conseller/a - alcalde/essa se l'anomena *comitè de direcció*. Les funcions bàsiques del/de la director/a del Pla són les següents:
 - Declarar la pre-alerta del PROCICAT i la seva activació, d'acord amb els criteris contemplats en el Pla.
 - Convocar el Consell Assessor, en aquells casos previstos al Pla.
 - Analitzar i valorar les situacions provocades per l'emergència amb tota la informació disponible.
 - Valorar i decidir en tot moment amb l'ajut del consell assessor, les actuacions més adients per a fer front a l'emergència i l'aplicació de les mesures de protecció a la població, al personal adscrit al Pla, als béns i al medi ambient.
 - Planificar i donar l'ordre d'executar les mesures complementàries a les operacions de resposta que siguin necessàries.
 - Coordinar els alcaldes dels municipis afectats, establint directrius i gestionant els mitjans i els recursos que es considerin adients.
 - Determinar i coordinar, a través del gabinet d'informació d'aquest Pla, la informació a donar a la població directament afectada, així com la seva forma de difusió. Concretament, fer la supervisió i donar el vistiplau a les dades que el gabinet d'informació del Pla subministraran als mitjans de comunicació social i a les entitats de les diferents administracions. Aquesta serà la informació oficial sobre l'emergència.
 - Declarar la desactivació del PROCICAT.
 - Assegurar el manteniment de l'operativitat del Pla.
 - Disposar les mesures per al restabliment immediat a la comunitat dels serveis essencials afectats per la catàstrofe o la calamitat produïdes.

- **Consell assessor:** té les funcions d'informar i assessorar el/la directora/a del Pla, analitzar i valorar la situació de l'emergència i mobilitzar i posar al servei de la Direcció del Pla, aquells recursos que el director del PROCICAT consideri necessaris. La composició bàsica del consell assessor del PROCICAT és la següent:
 - El/la titular de la Direcció General de Protecció Civil (en cas que la Direcció del PROCICAT no hagi estat assumida per aquest representant, per delegació del/de la Conseller/a d'Interior, Relacions Institucionals i Participació).
 - Els representants dels grups actuant que estiguin intervenint en la gestió de l'emergència.
 - El cap de servei de guàrdia del CECAT.
 - Tècnics coneixedors del risc en qüestió.

A més, el/la Director/a del PROCICAT pot decidir, en funció de les característiques de l'emergència, incloure més membres al consell assessor, entre els quals poden haver representants de les administracions locals afectades, representants de l'Estat, membres d'altres entitats, el titular de l'equipament on s'ha produït l'emergència o un substitut d'aquest, depenent de les característiques i evolució d'aquesta.

- **Gabinet d'informació:** és l'estructura oficial a través de la qual el Director del Pla canalitza la informació a la població durant l'emergència, a través dels diferents mitjans de comunicació. El gabinet d'informació forma part del comitè d'emergències i lògicament, està al servei del/de la Director/a del Pla.

El responsable del gabinet d'informació serà el cap del Gabinet de Premsa del Departament competent en matèria de protecció civil (actualment, Departament d'Interior). Aquest gabinet és l'únic autoritzat per emetre informació oficial i els gabinets de premsa que eventualment el poden recolzar emeten informació en nom seu. Hi poden col·laborar els gabinets de premsa de les delegacions territorials del Govern, dels ajuntaments afectats i si el director del pla ho considera adient, dels establiments on s'ha produït el sinistre. En alguns casos es poden incorporar també representants d'organismes supramunicipals.

Concretament, les funcions del gabinet d'informació del PROCICAT són les següents:

- Recaptar informació sobre l'emergència i la seva evolució. Contrastar-la amb el CECAT. Centralitzar aquesta informació, i preparar-la per a facilitar-la als mitjans de comunicació socials.
- Difondre les ordres i recomanacions dictades pel/per la Director/a del Pla a través dels mitjans de comunicació social, elaborant comunicats, ordres i recomanacions per a la població. Com a mínim, el gabinet d'informació ha de canalitzar la informació que s'hagi de fer pública a través de Catalunya Ràdio, Catalunya informació i de "Radio Nacional de España". A més, és recomanable incloure també les emissores de ràdio locals.
- Informar sobre l'emergència als organismes i mitjans de comunicació que ho sol·licitin.

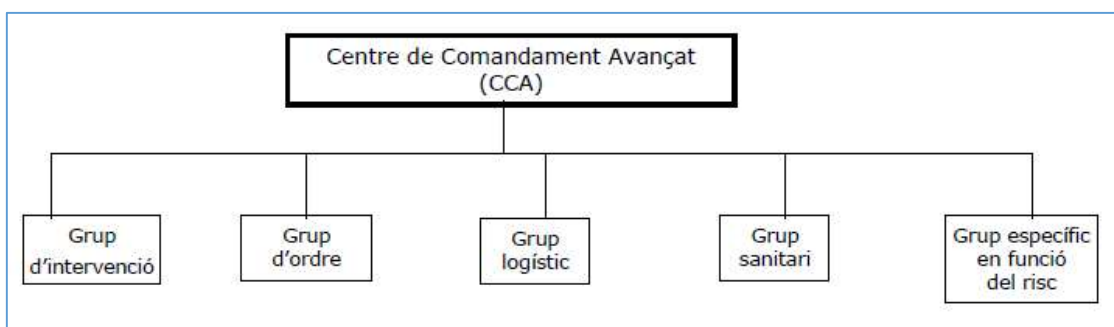
20.1.4.7. Centre de comandament avançat (CCA)

És el centre des d'on es coordinen les diferents actuacions "in situ" per controlar l'emergència i minimitzar els seus efectes. És imprescindible que estigui en coordinació i contacte permanent a temps real amb el/la Director/a del Pla, a través del CECAT, i amb el/s CECOPAL/s del/s municipi/s afectat/s.

Normalment, la ubicació del CCA ha de ser en un lloc segur i prop de la zona més afectada pel sinistre, és a dir, prop del lloc on caldrà concentrar els esforços. En emergències que afectin una gran extensió de territori, pot ser necessari establir més d'un CCA, de manera que des de cadascun dels CCA es coordinen les actuacions en els diferents territoris afectats.

La persona *Coordinadora* del CCA és la responsable de coordinar l'actuació dels grups en la zona afectada per l'emergència. Aquesta coordinadora determinarà la ubicació del CCA i la transmetrà immediatament al CECAT.

La persona coordinadora del CCA serà la màxima responsable del grup d'intervenció present al lloc o a falta d'aquesta, la persona responsable del grup d'ordre al lloc de l'emergència. El/la Director/a del Pla, si ho considera oportú, pot designar una altra persona responsable del CCA diferent dels esmentats.

Les funcions de la persona coordinadora del CCA són les següents:

- Establir a prop del lloc de l'emergència, el CCA/s que sigui/n necessari/s per gestionar l'emergència, i informar al CECAT de la seva ubicació.
- Coordinar els diferents grups d'actuació des del CCA.
- Transmetre tota la informació sobre les actuacions fetes, sobre les accions a fer, sobre l'evolució del risc o calamitat i sobre qualsevol incidència al/la Director/a del Pla, a través del CECAT.
- Rebre i reproduir les instruccions del/de la Director/a del Pla.
- Establir una relació directa entre el CCA i l'AS.

20.1.4.8. Grups d'actuació

Els grups d'actuació formen la part operativa del PROCICAT. Cada grup està format per personal especialitzat i els seus mitjans. De la seva bona organització interna i coordinació dependrà en gran part, la bona gestió de l'emergència.

Els apartats següents recullen l'objectiu de cada grup, les seves funcions principals i un llistat amb els possibles components. Cal tenir en compte que el PROCICAT és un pla *multirisc* i lògicament els components dels grups actuants variaran en funció de les característiques del risc del qual es tracti i de l'àmbit territorial afectat.

- **Grup d'ordre:** és format pels Mossos d'Esquadra, Policia Local del/s municipi/s afectats i dins de les seves possibilitats, Agents Rurals, i altres, en funció de les característiques de l'emergència. La persona Coordinadora – responsable del grup d'ordre serà assumida pel comandament del cos de Mossos d'Esquadra.

Té com objectiu principal garantir la seguretat ciutadana a la zona del sinistre i col·laborar si s'escau, en l'evacuació de la població, i assumeix les funcions següents:

- Fer la vigilància i les tasques que siguin necessàries per assegurar la seguretat ciutadana a la zona del risc o calamitat.
 - Executar el control d'accessos/control de trànsit per tal de garantir:
 - que la població no pugui accedir a la zona de risc.
 - l'accés als components dels grups actuants que estan intervenint a la zona del sinistre i
 - l'evacuació dels afectats amenaçats de dany, en cas que sigui necessària.
 - que puguin oferir-se els serveis bàsics.
 - Col·laborar, en el cas que siguin requerits, a les tasques d'avís a la població.
 - Col·laborar en les tasques d'acompanyament de vehicles o subministres que es considerin bàsics.
 - Dirigir i organitzar, si cal, l'evacuació de la població, o qualsevol altra acció que impliqui moviment gran de persones.
 - Coordinar les seves actuacions amb els altres grups a través del CCA.
 - Exercir les funcions de policia judicial.
 - Controlar que es compleixen determinades ordres, manaments o prohibicions emanades de la Direcció del Pla durant la gestió de l'emergència i que tenen la finalitat de protegir la població. Per exemple: talls en el subministrament d'aigua en males condicions o prohibicions de pesca en determinats trams de cursos fluvials degut a episodis greus de contaminació.
- **Grup logístic:** és format per la Direcció General de Protecció Civil, Serveis dels municipis afectats (brigades d'obres, serveis socials, serveis de manteniment, voluntaris municipals, etc.), Serveis logístics de l'administració autonòmica i estatal, a través de les delegacions territorials del Govern i dels serveis territorials afectats, empreses de serveis públics i privats que puguin ser requerides pel/per la director/a del Pla, Creu Roja i/o voluntaris d'altres organitzacions i/o entitats, i altres, en funció de les característiques de l'emergència. La persona Coordinadora – responsable serà el Sotsdirector General d'Operacions de la Direcció General de Protecció Civil.

Temari específic

El grup logístic té com objectiu: donar suport a l'abastament de les necessitats bàsiques dels evacuats i dels grups d'actuació, i assumeix les funcions següents:

- Donar suport a la constitució del CCA i garantir els mitjans tècnics necessaris per establir les comunicacions entre el CCA i el CECAT.
- Establir sistemes *complementaris alternatius* de comunicacions on sigui necessari.
- Vetllar per la provisió de tots aquells recursos complementaris que el/la director/a del Pla i els grups d'actuació necessitin per a complir les seves respectives missions i assegurar també la mobilització d'aquests mitjans.
- Donar suport a l'abastament de queviures per al personal dels grups.
- Vetllar pel subministrament d'aliments i serveis bàsics en general a la població afectada.
- Col·laborar i donar recolzament al grup sanitari, en funció de les característiques de l'emergència i a través dels serveis socials del municipi, en la identificació de les persones que hagin de rebre un tractament mèdic especial i en la detecció de població de risc.
- Donar suport al grup sanitari pel que fa al subministrament de medicaments, en cas que sigui necessari.
- Assessorar dels serveis i recursos bàsics en una emergència o fallada de subministres.
- Proveir els mitjans necessaris per al restabliment de la normalitat un cop acabada l'emergència.
- Coordinar les seves actuacions amb els altres grups a través del CCA.
- **Grup sanitari:** és format per SEMSA, Xarxa hospitalària, Xarxa d'atenció primària, Xarxa de salut pública, empreses i entitats amb recursos d'atenció sanitària, prèvia activació per part del comandament operatiu, i que s'incorporaran a les estructures del grup segons la seva especialitat, i altres entitats, organismes, col·lectius i persones amb capacitats de resposta específica, prèvia activació per part del comandament operatiu, i que s'incorporaran a les estructures del grup segons la seva especialitat.

El grup sanitari té com objectiu principal fer l'assistència sanitària "in situ" de les persones afectades per l'emergència, establir-les i distribuir-les per tal que rebin l'atenció mèdica necessària.

- **Grup expert en funció del risc:** és el grup encarregat del control i l'assessorament tècnic de la situació i dels efectes que aquesta pot causar sobre la població i el medi ambient. Les seves funcions i composició variaran en funció de les característiques del risc que hagi originat l'emergència. En el cas d'episodis associats a situacions meteorològiques, aquest grup estarà format pel Servei Meteorològic de Catalunya, que farà la previsió i el seguiment de la situació meteorològica.

20.1.5. Operativitat

El pla PROCICAT té actualment definides tres fases:

20.1.5.1. Pre-alerta

La pre-alerta del PROCICAT es donarà en aquells casos en què hi hagi una situació d'anormalitat o de risc potencial, que no tingui prou gravetat com per generar una activació del Pla. Amb caràcter general, la pre-alerta, va associada a la constatació d'indicis o a la previsió de fenòmens que podrien desencadenar més endavant una activació del pla però respecte els quals hi ha una certa incertesa que fa que la materialització de l'emergència no sigui clara. Genèricament, la pre-alerta del PROCICAT implica:

- Un seguiment de la situació (aquest seguiment és de tipus "intern" i per tant no sempre es contempla la informació a la població).
- Una transmissió de la informació sobre qualsevol anomalia detectada que pugui ser significativa. Concretament, s'informa als membres del Comitè d'Emergència, als centres de coordinació i als grups actuants, si s'escau.
- Una possible convocatòria del consell assessor, si es considera necessari.

20.1.5.2. Criteris d'activació del PROCICAT

L'activació del pla es donarà en aquells casos en què la situació de risc és prou greu o d'una imminència tal, que requereix la posada en marxa de forma immediata de l'estructura contemplada en el PROCICAT. El PROCICAT es podrà activar en alerta, en emergència 1 o en emergència 2.

- **Alerta:** L'activació en alerta comporta el desplegament parcial de l'estructura contemplada en el Pla, és a dir, l'activació de determinats grups en funció de les característiques de la situació, i implica la informació a la població, a través dels mitjans contemplats al Pla.
- **Emergència:** a diferència de l'activació en alerta, l'activació en emergència comporta el desplegament total o pràcticament total de l'estructura contemplada en el Pla, és a dir, l'activació de tots els grups actuants. Implica, a l'igual que l'activació en alerta, la informació a la població, a través dels mitjans contemplats al Pla.

El pla es pot activar "en Emergència 1" o bé "en Emergència 2", depenent de l'extensió i de la vulnerabilitat del territori afectat. De forma genèrica, el Pla s'activa en Emergència 1 quan hi ha una afectació a un territori d'extensió limitada o amb població o medi ambient moderadament vulnerable.

I seguint un criteri d'extensió i gravetat dels danys, de forma genèrica, el Pla s'activa en Emergència 2 quan hi ha una afectació a un territori extens o a una zona especialment vulnerable, ja sigui per la població que l'ocupa o pel medi natural potencialment afectat.

20.1.6. Mesures de protecció a la població

A continuació s'exposen les mesures genèriques, sens perjudici d'adoptar altres que es considerin necessàries en funció de l'evolució de l'emergència.

20.1.6.1. Assistència sanitària

Si hi ha víctimes, el grup sanitari farà l'atenció sanitària. Això inclou: l'estabilització dels afectats al lloc de l'emergència, el triatge i la seva distribució per tal que rebin assistència ambulatoria o hospitalària, en cas que la necessitin.

La funció d'assistència sanitària és assumida pel grup sanitari.

20.1.6.2. Control d'accessos

L'objectiu del control d'accessos és impedir que persones i vehicles aliens a la gestió de l'emergència puguin entrar en la zona de risc. D'aquesta manera s'impedeix que aquestes persones es posin en perill i es garanteix que no destorben els grups actuant a la zona de risc. Pot ser necessari, en el seu cas, en control i l'ordenació del tràfic en les zones adjacents, amb l'objecte de facilitar l'arribada de nous recursos.

La funció del control d'accessos és assumida pel grup d'ordre.

20.1.6.3. Avisos a la població

En els moments inicials de l'emergència o davant del risc que aquesta es produeixi, cal avisar la població potencialment afectada per tal que adopti les mesures d'autoprotecció necessàries.

En el cas de tractar-se d'emergències o riscos que amenacin instal·lacions o recintes que disposin de sistemes de megafonia propis, el missatge d'autoprotecció necessari es difondrà a través d'aquests. Aquest sistema es podrà complementar amb avisos a través de megafonia mòbil del grup d'ordre del pla Procicat o de l'equivalent contemplat al PAU de la instal·lació.

En cas d'emergències o riscos que afectin àrees o extensions que no disposin de sistemes de megafonia, el missatge d'autoprotecció es difondrà a través de la megafonia mòbil del grup d'ordre del Procicat.

En tot cas, la direcció del pla podrà considerar, en funció de la tipologia d'emergència o risc, la possibilitat d'aprofitar la xarxa de sirenes d'avís a la població en cas de risc químic.

20.1.6.4. Informació a la població

Al llarg de tot el temps que durarà el risc o calamitat, cal donar informació periòdica a la població afectada o potencialment afectable.

Aquesta tasca informativa es farà a través del gabinet d'informació del PROCICAT, que canalitzarà la informació a la població, a través dels mitjans de comunicació i havent-la contrastat prèviament amb el CECAT. Es poden elaborar els comunicats, instruccions i

recomanacions necessaris per tal de contribuir a l'autoprotecció de la població, i a evitar situacions de pànic i comportaments negatius.

La persona responsable del gabinet d'informació del PROCICAT serà el/la cap del Gabinet de Premsa del Departament d'Interior. Aquest gabinet és l'únic autoritzat per emetre informació oficial i els gabinets de premsa que eventualment el poden recolzar emeten informació en nom seu. Els gabinets d'informació municipals col·laboraran amb el gabinet de premsa del Departament d'Interior i assumiran a més les tasques que els hi corresponguin, d'acord amb els respectius plans municipals.

La informació haurà de ser concisa i adequada al moment i a la gravetat de l'emergència o incident. La transmissió podrà fer-se, entre d'altres, per algun dels mitjans següents:

- Emissores de ràdio:
 - "Catalunya Ràdio"
 - "Catalunya Informació"
 - "Radio Nacional de España"
 - Emissores municipals.
- Megafonia fixa o altres mitjans d'avís.
- Policia Local, Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra, Policia Nacional i Guàrdia Civil, amb cotxes patrulla i megafonia mòbil.
- Policia Local, porta a porta (en alguns casos especials).
- Telèfons particulars (en alguns casos especials).
- Telèfon 012 i altres línies d'informació específiques que es puguin habilitar amb aquesta funcionalitat.

20.1.6.5. Confinament

És una mesura de protecció de les persones, que consisteix en què la població romangui preferentment al seu domicili, si es considera segur, i amb l'acompliment de normes apropiades de seguretat adaptades a les circumstàncies o bé adoptant mesures específiques que els són trameses en el moment oportú. El confinament es mantindrà fins que les condicions a l'exterior siguin segures.

20.1.6.6. Evacuació i allotjament

És una mesura que s'aplica quan el confinament no és garantia suficient per la protecció de la població ubicada en zona de risc.

L'evacuació consisteix en el desallotjament de les persones, de forma ordenada i controlada i en el refugi en llocs d'aïllament segurs. Aquest desallotjament el poden fer les persones pels seus propis mitjans o amb l'ajut i suport del grup d'ordre del Procicat.

En termes generals, caldrà habilitar una o més vies per a ús exclusiu d'evacuació. En cas que l'evacuació no sigui possible pels seus propis mitjans, caldrà disposar dels recursos de transport adequats.

En el cas que sigui necessari buscar allotjaments alternatius, el grup logístic s'encarregarà de la seva recerca. Aquest tipus d'allotjament ha de ser provisional i caldrà prioritzar el retorn al domicili d'origen.

Tenint en compte el temps necessari per una evacuació segura i la quantitat de mitjans que s'han d'implicar, únicament és recomanable procedir a l'evacuació de la població en aquells casos en què el confinament no sigui eficaç.

20.1.6.7. Mesures d'acompanyament de vehicles

Sistema de transport programat que preveu l'escorta prioritària per part del grup d'ordre dels vehicles que prèviament ho hagin sol·licitat, que transportin subministraments bàsics i que compleixin els criteris de prioritat contemplats a l'annex. Els combois de vehicles organitzats per aquest procediment es formaran en determinats punts d'origen / destí i es podran organitzar diferents torns.

20.1.7. Mesures de protecció als béns

Les persones s'han de protegir sempre de forma prioritària. Tan aviat com sigui possible, cal ordenar també mesures de protecció dels béns.

L'objectiu de les mesures protectores de béns és el rescat o conservació dels de major valor o importància, tant material com cultural: béns immobles i mobles declarats Béns Culturals d'Interès Nacional (museus i arxius històrics amb els seus fons, altres monuments d'interès local, etc).

Un altre objectiu d'aquest tipus de mesures protectores és la dels béns el dany o destrucció dels quals faci augmentar el risc.

20.1.8. Mesures de protecció del medi ambient

Poden elaborar-se procediments d'actuació relatius a mesures de protecció del medi ambient davant riscos que hi incidiran. Cal tenir en compte l'àmbit dels sòls (terrestres i fons marins), dels recursos hídrics (aigües superficials, subterrànies i marines) i l'atmosfèric.

L'autoritat o direcció del pla pot demanar l'actuació i assessorament als òrgans especialitzats.

20.1.9. Fi de l'emergència

El comitè d'emergències farà el seguiment del succés, en base a la informació facilitada pel CECAT i pel consell assessor.

El/la director/a del Procicat decidirà les mesures a prendre, així com la fi de l'emergència basant-se en les recomanacions del consell assessor, un cop controlat i eliminat l'origen de l'emergència i minimitzades les conseqüències de l'accident.

Des del CECAT es transmetrà la fi de l'emergència a tots els estaments involucrats. En aquest moment, els grups actuant faran les seves tasques, seguint el Pla de recuperació i rehabilitació, que s'haurà d'adaptar a l'impacte causat per l'accident, tal com s'exposa a la secció cinquena de la llei de protecció civil de Catalunya.

20.1.10. Instal·lacions, mitjans i recursos adscrits al Pla

Com és habitual en els plans de protecció civil en la gestió dels quals intervé la Generalitat de Catalunya, un dels equipaments al servei de l'emergència és el CECAT. El CECAT és el centre superior de coordinació i informació de l'estructura de protecció civil de Catalunya i es situa a les instal·lacions del Departament d'Interior.

D'altra banda, cada grup actuant té com a responsabilitat complir les funcions que el PROCICAT els assigna, i per tant està obligat a aportar els mitjans, tant materials com humans, necessaris per al compliment d'aquestes funcions.

Complementàriament, d'acord amb la llei 4/97 de protecció civil, una vegada activat un pla de protecció civil o en les situacions d'emergència declarada, sempre que la naturalesa de l'emergència ho faci necessari, l'autoritat competent de protecció civil pot ordenar la requisició, la intervenció i l'ocupació temporal i transitòria dels béns necessaris per a afrontar l'emergència. En les mateixes condicions, pot ordenar l'ocupació de locals, d'indústries i de tota classe d'establiments.

Les autoritats de protecció civil poden concertar convenis amb les persones, les empreses o les entitats en general, o amb les associacions que les representin, a fi de preveure l'eficàcia posada a disposició de llurs mitjans i serveis en casos d'emergència.

20.1.11. Implementació i manteniment

Per tal que el Pla sigui realment operatiu, serà necessari que tots els actuant previstos tinguin un ple coneixement dels mecanismes i les actuacions planificades i assignades. Aquesta fase d'assumpció d'actuacions i informació s'anomena implantació. La implantació és, per tant, una actuació profunda destinada a aconseguir l'operativitat real del Pla.

En concret, la implantació comporta que:

1. Cada grup actuant ha d'elaborar el seu pla d'actuació (PAG).
2. Els municipis obligats d'acord amb els criteris d'afectació municipal del Procicat, han d'elaborar el seu Pla Bàsic d'Emergència Municipal.
3. S'han de realitzar sessions de formació dirigides als diversos col·lectius d'actuant (bombers, serveis d'ordre, sanitaris, personal de les diferents entitats integrades...).
4. S'han de realitzar campanyes d'informació i divulgació dirigides als ciutadans, per aconseguir d'aquests una resposta adequada a les diferents situacions.

Temari específic

5. S'han de dur a terme actuacions destinades a disposar dels mitjans i recursos que es considerin oportuns.
6. Caldrà establir els diversos plans d'actuació que completen o complementen el Procicat, per determinats riscos inclosos dins l'àmbit d'aplicació del Procicat.
7. Realitzar exercicis i simulacres.

La implantació acaba amb l'execució d'un programa d'exercicis i simulacres per comprovar la seva bondat i la del Pla. L'avaluació d'aquests pot comportar modificacions en algunes parts del Pla, que s'inclouran immediatament o en la següent actualització del Pla.

Els exercicis consisteixen en la mobilització *parcial* dels recursos humans i materials assignats o no al pla de protecció civil (per exemple, un determinat grup d'actuació). Els exercicis, en mobilitzar menor nombre de persones i recursos materials, permeten més agilitat que els simulacres però permeten igualment una verificació global de les parts operatives del pla.

El responsable de cada grup d'actuació ha de preparar, d'acord amb un programa anual d'activitats, un exercici en què els membres del grup hauran d'utilitzar tots o part dels recursos necessaris en cas de mobilització real.

L'exercici s'ha de realitzar en la data i hora especificades i s'ha de procedir a continuació, a l'avaluació de l'eficàcia de les actuacions. Un cop finalitzat, els membres de cada grup d'actuació han d'intercanviar experiències, impressions i suggeriments amb l'objecte de millorar les parts operatives del pla. Aquelles que a criteri del responsable del grup puguin constituir una millora substancial, hauran de ser incorporades el més aviat possible.

Els simulacres consisteixen en l'alerta programada del personal, dels centres i dels mitjans adscrits al Procicat. Es planteja una situació inclosa en l'àmbit d'actuació del Pla i els destinataris del simulacre han d'executar les actuacions que els hi pertocuin, d'acord amb aquest. Un simulacre es planteja com una comprovació de l'operativitat del Pla i a diferència de l'exercici, *implica la participació de tota l'estructura i mitjans contemplada al Pla*.

Els simulacres s'han de realitzar d'acord amb la programació anual establerta. La organització del simulacre ha d'elaborar una llista de comprovació per a avaluar l'eficàcia del simulacre. A la llista de comprovació han d'anotar-ne les dades mínimes per poder avaluar, entre d'altres, els punts següents:

- Temps necessari per a la determinació de les zones afectades,
- Temps necessari per l'avís als grups d'actuació,
- Temps d'arribada dels grups mobilitzats

Tenint en compte que per la valoració del temps d'arribada i dels recursos mínims, cal tenir en compte els factors següents: naturalesa del risc, distàncies entre els llocs d'origen de les unitats mobilitzades i el lloc de l'emergència, condicions meteorològiques, estat de les vies i data i hora en què es produeix el simulacre.

La persona responsable de cada grup actuant ha d'elaborar un informe on es registraran els temps d'inici de cada operació, incloent el de sortida dels punts d'origen, així com les possibles incidències.

Als principals punts on tinguin lloc actuacions relacionades amb el simulacre, es distribuïran observadors, que seran responsables de controlar els temps d'arribada de les unitats, així com els recursos materials. Cada observador haurà de realitzar un informe de valoració.

El manteniment del Pla és el conjunt de tasques necessàries per aconseguir que aquest sigui operatiu en tot moment. El manteniment comença quan s'ha acabat la implantació.

Per tal de mantenir el Pla dins els nivells necessaris d'operativitat, cal dur a terme de forma periòdica una sèrie d'activitats:

1. Actualitzacions, que afectaran l'inventari de mitjans i recursos, els canvis normatius i els canvis d'organització.
2. Realització periòdica d'exercicis i simulacres, per tal que tots els recursos es trobin en el grau d'operativitat que el Pla els assigna.
3. Desenvolupament i seguiment dels programes de formació destinats tant als òrgans i serveis actuants.
4. Dur a terme les propostes econòmiques adients perquè siguin viables tots els aspectes del Pla.
5. Revisions del Pla, independents de les actualitzacions, que vindran determinades per:
 - Noves anàlisis de riscos.
 - Altres tipus de modificacions importants.
 - Pel termini de vigència previst d'acord amb la legislació vigent.

20.1.11.1. Informació del pla a les persones actuants

La informació del pla a les persones actuants és la primera fase del procés d'implantació. Aquesta etapa consisteix en proporcionar la informació del pla a tots els elements que hi estan involucrats, amb especial rellevància a les responsabilitats i funcions de cadascun d'ells dins del pla de protecció civil.

Les sessions estan destinades als següents agents:

- Direcció del pla.
- Representants del consell assessor.
- Equip de guàrdia del CECAT.
- Personal tècnic del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112.
- Grup d'intervenció.
- Grup d'ordre.
- Grup sanitari.
- Grup logístic.
- Gabinet d'informació.

- Altres grups específics segons el risc concret del pla.
- Personal tècnic de protecció civil dels ajuntaments i/o consells comarcals.

20.1.11.2. Redacció dels plans d'actuació

Un cop totes les persones integrants del pla tenen aquesta informació, és el moment de redactar els plans d'actuació. En els plans es recull les actuacions que ha de fer aquest grup, la seva integració en el pla de protecció civil autonòmic, la comunicació i coordinació amb el CECAT, així com l'estructura interna del grup, la seva organització, els mitjans de què disposa i la persona coordinadora.

Els grups executen les actuacions previstes en el pla de protecció civil i aquestes actuacions són les que es reflecteixen en el corresponent pla d'actuació. Aquests plans d'actuació formen part del pla de protecció civil autonòmic.

Els plans d'actuació de grup (PAG) concreten l'estructura i els procediments operatius de cada grup. És a dir, un PAG ha de tenir les dades necessàries per tal que aquest document especifiqui les accions que cal realitzar, amb quins mitjans i com i qui ho farà. Ha de reflectir com es coordinen els diferents cossos del grup al lloc de l'emergència i entre els seus centres de control. També inclourà la coordinació amb la resta de grups en el centre de comandament avançat (CCA). El PAG ha de ser autosuficient, per tant, contindrà la documentació necessària, com protocols, fitxes concretes, cartografia, etc.

Cada grup té un coordinador o coordinadora que s'encarrega d'integrar i optimitzar el funcionament conjunt de tots els col·lectius adscrits al grup. Aquesta persona és la responsable de l'elaboració i implantació del corresponent pla d'actuació i el manteniment de l'operativitat del grup.

Els o les caps de cada grup d'actuació, amb el suport de la Direcció General de Protecció Civil, i amb la resta de components del grup, ha de redactar el PAG. Quan la persona responsable del grup dóna per finalitzat el PAG, aquest es lliura a la Direcció General de Protecció Civil perquè aquesta comprovi que no hi hagi interferències operatives, ni descoordinació entre grups, ni amb la resta d'estructura del pla. Un cop se li doni el vist-i-plau, aquest document s'incorpora en el pla de protecció civil autonòmic.

20.1.12. Normativa de referència

- Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya.
- Decret 161/1995, de 16 de maig, pel qual s'aprova el Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT).

20.2.Els plans especials d'emergències a Catalunya

20.2.1. Introducció

Els plans especials estableixen les emergències generades per riscos concrets la naturalesa dels quals requereix uns mètodes tècnics i científics adequats per a avaluar-los i tractar-los.

Temari específic

Actualment, són objecte de plans especials a Catalunya:

- Incendis forestals (INFOCAT)
- Inundacions (INUNCAT)
- Nevades (NEUCAT)
- Allaus (ALLAUCAT)
- Contaminació d'aigües marines (CAMCAT)
- Ventades (VENTCAT)
- Sismes (SISMICAT)
- Accidents aeris (AEROCAT)
- Accidents químics (PLASEQCAT)
- Accidents radiològics no nuclears (RADCAT)
- Transport de mercaderies perilloses per carretera (TRANSCAT)
- Pandèmies

L'aprovació dels plans especials correspon al Govern, amb l'informe previ de la Comissió de Protecció Civil de Catalunya.

Les corporacions municipals en el territori de les quals s'apliquen els plans especials són obligades a incorporar en llurs plans d'actuació municipal les previsions derivades del pla especial en allò que els afecti. Els plans d'actuació municipal s'han d'aprovar i homologar pel mateix procediment que els plans bàsics d'emergència municipal.

20.2.2. INFOCAT

VEGEU EL TEMA 9.3 DE LA PRESENT GUIA D'ESTUDI.

20.2.3. INUNCAT

20.2.3.1. Conceptes

- **Perill (perillositat):** Probabilitat d'ocurrència d'una inundació, en un indret, en un període de temps determinat (independentment de la seva vulnerabilitat).
- **Vulnerabilitat:** El grau estimat de dany o pèrdua d'un element o grup d'elements exposats a l'ocurrència d'un fenomen d'una determinada magnitud i intensitat.
- **Element vulnerable:** Element (població, edificació, obra d'enginyeria civil, activitat econòmica, serveis públic, element mediambiental...) exposat a patir danys davant d'un perill.
- **Risc:** Pèrdues esperades (persones, danys en propietats...) deguts a l'exposició a un determinat perill en una determinada àrea i període. El risc és el producte del perill i la vulnerabilitat.

20.2.3.2. Grups d'actuació

El Cos d'Agents Rurals participa en els grups d'intervenció d'ordre i logístic de l'INUNCAT.

20.2.3.3. Operativitat del pla

- **Pre-alerta:** no comporta activació del Pla. Es declara en els següents casos:
 - Rius: previsió de crescuda forta a curt termini.
 - Preses: La quantitat d'aigua que desguassa una presa és propera a produir danys.
 - Previsió meteorològica: situació meteorològica de perill (SMP) per intensitat i/o acumulació de grau de perill 2 a molt curt termini i amb aspectes que puguin agreujar la situació, o SMP per intensitat i/o acumulació de grau de perill 3, a curt termini i molt curt termini.
 - Inundació costa a curt termini.
- **Alerta:** és el primer nivell d'activació del Pla. Es declara en els següents casos:
 - Rius:
 - Inundacions imminents.
 - Inundacions sense danys.
 - Preses: desbordament sense danys importants.
 - Previsió meteorològica: SMP per intensitat i/o acumulació de grau de perill 3, a molt curt termini i amb aspectes que puguin agreujar la situació o SMP per intensitat i/o acumulació de graus de perill 4, 5 o 6, a curt i a molt curt termini. Inundació de la costa sense danys importants.
- **Emergència:** Es declara casos de rius que provoquen inundacions amb danys, desbordament de preses desbordament amb danys importants, inundació de la costa amb danys importants.

20.2.4. NEUCAT

20.2.4.1. Conceptes

- **Perillositat de les nevades:** ve caracteritzada per la seva intensitat i la seva freqüència.
- **Vulnerabilitat del territori potencialment afectat per la nevada:**
 - Xarxa viària i ferroviària.
 - Zones poblades.
 - Serveis importants: hospitals, escoles, recollida de brossa, centres turístics.
 - Serveis bàsics: aigua, electricitat, telecomunicacions, gas...

Quantitats normals i en llocs on habitualment neva, en un principi no hauria de presentar cap problema ni cap mena de risc. És quan cau amb quantitat extraordinària en llocs on habitualment neva o bé quan cau (amb molta quantitat o no) en llocs on habitualment no neva, quan es poden produir problemes.

20.2.4.2. Grups d'actuació

El Cos d'Agents Rurals participa en els grups d'intervenció d'ordre i logístic del NEUCAT.

20.2.4.3. Operativitat del pla

- **Pre-alerta:** no comporta activació del Pla. És un avís preventiu per a que tots els organismes (grups operatius, municipis...) involucrats al Pla valorin la situació i prenguin les mesures preventives adients per tal de minimitzar el risc. Es declara quan el Servei Meteorològic de Catalunya emet un preavís de SMP que situï una o més comarques en situació de risc moderat.
- **Alerta:** quan la situació es pugui solucionar amb els mitjans habituals de gestió d'emergències i l'afectació a la població sigui reduïda. Els grups actuant i entitats implicades en la gestió de l'emergència procediran, de manera coordinada, a fer les actuacions previstes en els seus plans d'actuació derivades d'una activació en alerta del Pla NEUCAT.
- **Emergència:** si l'evolució prevista del perill de nevades és a l'alça i augmenten les afectacions a causa de la nevada, s'haurà d'activar el Pla en emergència. Es mobilitzaran de manera immediata els grups actuant, entitats i organismes adscrits al Pla, que executaran de manera coordinada les actuacions previstes als seus plans d'actuació derivades d'una activació en emergència del Pla NEUCAT.

20.2.5. ALLAUCAT

20.2.5.1. Conceptes i abast territorial i temporal

L'ALLAUCAT és l'estructura de resposta, l'operativa i els procediments necessaris per gestionar qualsevol emergència associada a les allaus, amb la finalitat de minimitzar el risc, garantir la seguretat de les persones i la protecció dels béns, infraestructures i el medi ambient. Queden fora del Pla les allaus inherents a les activitats d'alta muntanya hivernal.

- **Abast territorial:** comarques pirinenques i prepirinenques amb condicions orogràfiques i nivometeorològiques favorables al desencadenament d'allaus: la Val d'Aran, l'Alta Ribagorça, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, l'Alt Urgell, el Solsonès, la Cerdanya, el Berguedà i el Ripollès.
- **Abast temporal:** d'octubre a abril, inclosos.
- **Perillositat:** la perillositat de les allaus és determinada per la seva intensitat i la seva freqüència.
- **Vulnerabilitat:** l'estudi de la vulnerabilitat es centra en els efectes que les allaus poden produir en:
 - Xarxa viària i de ferrocarril

- Zones poblades: nuclis de població, població dispersa, zones turístiques...
- Serveis importants: hospitals, escoles, centres turístics...
- Serveis bàsics: aigua, electricitat, telèfons, gas...

20.2.5.2. Grups d'actuació

El Cos d'Agents Rurals participa en els grups d'intervenció d'ordre i de l'ALLAUCAT.

20.2.5.3. Operativitat del pla

- **Pre-alerta:** no comporta activació del Pla. Es declara en els següents casos:
 - Quan el Butlletí de Perill d'Allaus (BPA) indiqui índex de perill d'allaus fort (4).
 - Quan es produeixi una allau que tingui una afectació puntual sobre la xarxa viària, o que deixi aïllada població o habitatge, i es prevegi un ràpid restabliment de la circulació, sempre que no hi hagi persones i/o vehicles afectats.

Cada organisme continuarà donant la seva informació habitual i iniciarà les tasques previstes als seus protocols.
- **Alerta:** és el primer nivell d'activació del Pla. Es declara en els següents casos:
 - Quan el Butlletí de Perill d'Allaus (BPA) indiqui índex de perill d'allaus molt fort (5).
 - Allaus amb afectació sobre xarxa viària, subministraments bàsics, evacuació d'un gran nombre de persones.

Es mantindrà en alerta mentre la situació es pugui solucionar amb els mitjans habituals de gestió d'emergències i l'afectació a la població sigui nul·la o reduïda.
- **Emergència:** Es declara en els següents casos:
 - Emergència 1: Allau amb afectació sobre la població, béns, infraestructures i zones de pública concurrència, amb múltiples víctimes, o destrosses importants en béns i infraestructures.
 - Emergència 2: Allaus generalitzades amb conseqüències d'emergència 1. Situacions en què l'abast territorial de les allaus i la magnitud de les seves conseqüències superi la capacitat de resposta i gestió dels serveis i grups operatius.

El Butlletí de Perill d'Allaus segueix l'escala europea de perill d'allaus, que va de l'1 al 5.

20.2.6. CAMCAT

20.2.6.1. Conceptes i abast territorial

L'objectiu del CAMCAT és obtenir la màxima protecció de les persones, béns i el medi ambient que puguin resultar afectats en un succés de contaminació marina, ja sigui per una acció deliberada o derivada d'un accident, que afecti o pugui afectar tant la costa de Catalunya com a les aigües del mar territorial català.

El seu abast territorial és la costa de Catalunya i les aigües del mar territorial català, és a dir, les aigües del territori de l'Estat espanyol corresponents al litoral català, o el que és el mateix, les aigües situades a una distància de fins a 12 milles a partir de les línies de base corresponents al litoral català. També es pot activar degut a un accident més enllà d'aquest litoral però que origini una contaminació que amenaci o pugui amenaçar la costa catalana.

20.2.6.2. Grups d'actuació

El Cos d'Agents Rurals participa en els grups d'intervenció a terra, grup d'ordre a terra i grup de control ambiental a terra.

20.2.6.3. Operativitat del pla

- **Pre-alerta:** no comporta activació del Pla. Es declara en els següents casos:
 - Quan, pugui arribar a mar matèria contaminant en quantitats significatives.
 - Quan es produeixi un accident en una instal·lació costanera o en un vaixell, que emmagatzemi, o manipuli, produeixi, i/o transporti matèries contaminants i com a conseqüència d'aquest accident es pugui produir una contaminació marina a menys de dotze milles
- **Alerta:** és el primer nivell d'activació del Pla. Es declara quan per les causes descrites en la pre-alerta una contaminació marina de gravetat mitjana a menys de dotze milles de la costa, fora de la delimitació de la instal·lació.
- **Emergència:**
 - Emergència 1: quan la contaminació marina pugui afectar o afecti a terra, en una zona i/o bé en una zona vulnerable.
 - Emergència 2: quan la contaminació marina pugui afectar o afecti a una franja de terra molt més extensa (a nivell de Regió d'Emergències) i/o bé en una zona especialment vulnerable.

20.2.7. VENTCAT

20.2.7.1. Conceptes

- Risc per vent: unitats del territori que degut a les seves característiques orogràfiques i geogràfiques poden patir dany per vent.
- Perill per vent: superació del llindar de la ratxa màxima del vent establerta.

- Vulnerabilitat per vent: predisposició intrínseca d'un element (persona, edifici, municipi i infraestructura) a patir danys davant d'un fenomen de vent d'una magnitud determinada.

20.2.7.2. Grups d'actuació

El Cos d'Agents Rurals participa en els grups d'intervenció d'ordre i del VENTCAT.

20.2.7.3. Operativitat del pla

- **Pre-alerta:** no comporta activació del Pla. Es declara en els següents casos:
 - SMP 1 a la comarca del Barcelonès
 - SMP 2 a les comarques de densitat alta de població (a excepció del Barcelonès)
 - SMP 3 a les comarques de densitat baixa de població.
- **Alerta:** és el primer nivell d'activació del Pla. activació del Pla. Es declara en els següents casos:
 - SMP 2 a la comarca del Barcelonès.
 - SMP 3 a les comarques de densitat alta població
 - SMP 4 a qualsevol comarca
 - SMP 5 a qualsevol comarca
 - SMP 6 a qualsevol comarca
 - O quan el vent està provocant danys poc importants d'abast territorial limitat.
- **Emergència:** quan el vent està provocant danys importants i amb un abast territorial extens.

20.2.8. Normativa de referència

- Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya.
- ACORD GOV/141/2014, de 21 d'octubre, pel qual s'aprova la revisió del Pla especial d'emergències per incendis forestals de Catalunya.
- ACORD GOV/139/2014, de 14 d'octubre, pel qual s'aprova la revisió del Pla especial d'emergències per allaus a Catalunya.
- ACORD GOV/14/2015, de 10 de febrer, pel qual s'aprova la revisió del Pla especial d'emergències per inundacions de Catalunya (INUNCAT).
- ACORD GOV/126/2014, de 23 de setembre, pel qual s'aprova la revisió del Pla especial d'emergències per nevades a Catalunya.
- ACORD GOV/115/2017, d'1 d'agost, pel qual s'aprova el Pla especial d'emergències per risc de vent a Catalunya.
- ACORD GOV/15/2015, de 10 de febrer, pel qual s'aprova la revisió del Pla especial d'emergències per contaminació de les aigües marines de Catalunya (CAMCAT).

20.3.El Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT).

20.3.1. Introducció

Segons la Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil a Catalunya, el CECAT és el centre superior de coordinació i informació de l'estructura de protecció civil de Catalunya.

El CECAT vetlla per la bona gestió de les emergències a través de la coordinació dels diferents cossos operatius, organismes i institucions involucrades en la resolució de situacions en què calgui l'activació d'un pla d'emergències. Té com a última finalitat la seguretat de les persones, dels seus béns i drets, i també la previsió i la minimització dels efectes que poden patir en cas d'emergència.

El CECAT disposa de les eines per fer front a les situacions de risc potencial (predicció de nevades, allaus, pluges, ventades, etc.) i a les situacions de risc real (inundacions, accident químic, ferroviari, aeronàutic, etc.).

La coordinació que duu a terme el CECAT es fonamenta en la gestió de la informació, en la seva anàlisi en temps real i en la presa de decisions estratègiques de manera inicial, és a dir, amb tanta antelació com es pugui a la materialització de l'emergència i els seus efectes sobre la població.

La funció de coordinació també suposa la gestió de l'aplicació de les mesures d'autoprotecció de la població que pugui quedar afectada per un risc potencial o concret i que impliqui l'activació d'un pla d'emergència. Per tant, és també funció principal del CECAT la difusió dels avisos i de les mesures d'autoprotecció que han d'aplicar els ciutadans en cada emergència.

El CECAT es va crear mitjançant el Decret 246/1992, de 26 d'octubre. Per respondre a la funció de coordinació d'emergències, duu a terme les actuacions principals següents:

- Coordinació permanent amb els principals centres d'emergència
- Valoració tècnica i estratègica de l'evolució de les emergències, dels accidents i dels episodis de risc potencial, de manera continuada
- Gestió de l'activació i desactivació dels plans d'emergència
- Gestió central dels recursos operatius i la mobilització dels mitjans públics o privats necessaris
- Gestió i difusió de la informació, i dels avisos a la població
- Logística
- Suport institucional
- Suport al Consell Assessor

20.3.2. Funcions i funcionament

20.3.2.1. Coordinació permanent amb els principals centres d'emergència

El CECAT es coordina i manté contacte permanent amb els centres d'emergència següents:

- El telèfon únic d'emergències 112.
- Les sales centrals dels operatius d'emergència actuant (principalment els Bombers, els Mossos d'Esquadra i el SEM) i el Centre de Comandament Avançat (CCA) corresponent a cada situació d'emergència.
- Els centres receptors d'alarmes (CRA) de les administracions públiques locals afectades i els centres de coordinació municipal (CECOPAL) dels ajuntaments afectats.
- Els centres receptors d'alarmes (CRA) de les activitats generadores o receptores de risc implicades.
- La resta de centres d'emergència que puguin estar recollits en els plans d'emergència de protecció civil i en els convenis vigents, com ara el CECOP (Centre de Coordinació Operativa) de l'Administració de l'Estat o els centres d'emergència dels àmbits limítrofs a Catalunya, si existeix afectació més enllà del territori català.

20.3.2.2. Valoració de manera continuada de l'evolució de les emergències, dels accidents i dels episodis de risc potencial

El CECAT analitza de manera continuada els diferents fenòmens d'origen natural o tecnològic que esdevenen en el territori català per tal de valorar si calen mesures extraordinàries d'actuació, d'avís o de protecció a la població. En definitiva, fa un seguiment continuat de l'estat dels riscos col·lectius que poden derivar en una situació d'emergència al país.

20.3.2.3. Gestió de l'activació i la desactivació dels plans d'emergència de la Generalitat de Catalunya

El CECAT rep avisos de risc potencial o real i en duu a terme el seguiment i la vigilància; també rep avisos d'accidents a través de trucades de ciutadans o entitats al telèfon d'emergències 112, i d'empreses, cossos operatius, etc. Amb els avisos rebuts, s'avaluen les conseqüències dels sinistres i els riscos significatius en temps real i es determina si s'activen o no els plans d'emergència i els procediments escaients.

20.3.2.4. Gestió central dels recursos operatius i la mobilització dels mitjans públics o privats necessaris

Davant una situació de gran emergència, el CECAT ha de localitzar i gestionar els recursos necessaris per solucionar-la, independentment de qui en sigui el titular o gestor, amb l'objectiu de minimitzar els efectes de les emergències a la població. Un exemple d'aquesta gestió el trobaríem en la distribució de les llevaneus en la xarxa viària quan està activat el pla Neucat, la mobilització de barreres de contenció d'una taca contaminant al mar o la d'un camió cisterna per al transvasament d'un producte que hagi vessat d'un altre camió cisterna.

20.3.2.5. Gestió i difusió de la informació i dels avisos a la població

Enfront de situacions de risc potencial (predicció de nevades, allaus, pluges, ventades...) i situacions de risc real (accident amb risc químic, radiològic o ferroviari, aeronàutic...), el CECAT s'encarrega de gestionar els sistemes d'avisos que formen part de la xarxa d'alarmes i comunicacions, per tal de minimitzar els riscos als quals es pot veure sotmesa la ciutadania.

Aquesta xarxa d'alarmes està formada per sistemes tecnològics com ara les sirenes d'avís a la població i també per l'enviament d'SMS, correus electrònics i fax, per trucades telefòniques als principals centres i municipis afectats i per emissores de la xarxa Rescat, a més d'altres recursos tecnològics que es pretenen implantar. S'optimitza el sistema d'enviament d'SMS, fax i correu electrònic per tal de minimitzar-ne el cost i alhora maximitzar-ne l'eficàcia.

D'altra banda, els plans d'emergència estableixen la figura del Gabinet d'Informació per canalitzar tota la informació als ciutadans a través dels mitjans de comunicació social. La informació que es difon és l'associada a les situacions d'emergència i també la relativa a les situacions d'increment del risc prèvia a emergències (predicció d'episodis meteorològics extrems o accidents que poden esdevenir una emergència).

La informació fa referència a:

- Risc i emergència, tant potencials (avisos de condicions meteorològiques extremes) com reals (inundacions o fuites de productes químics en temps real): característiques, possible evolució temporal i territorial, intensitat dels efectes actuals i dels possibles, etc.
- Actuacions del sistema de protecció civil: mitigació, contenció, protecció, logística, d'ordre, sanitària, de coordinació, etc.
- Actuacions d'autoprotecció a aplicar per part de la població: confinament, supressió de determinades activitats (per exemple, d'alta muntanya o les esportives a l'aire lliure en condicions meteorològiques extremes), seguiment d'informació, recopilació de material o aliments, etc.

La informació s'ha de difondre a:

- L'estructura directa del sistema de protecció civil i del Departament d'Interior i del Govern de la Generalitat de Catalunya.
- Els cossos operatius d'emergència i els òrgans implicats de forma activa o passiva en la gestió d'emergències i en el sistema de protecció civil.
- Les administracions públiques, especialment les locals i els ajuntaments.
- Els mitjans de comunicació.
- La ciutadania a través de les administracions públiques i dels mitjans de comunicació.

20.3.2.6. Logística

El CECAT té la funció de donar suport als ajuntaments perquè donin servei a la població, i també la d'oferir suport als grups actants (d'ordre, sanitari, logístic...) pel que fa al material necessari perquè desenvolupin la seva tasca (mitjans de transport, material per a l'actuació, avituallament, etc.).

20.3.2.7. Suport institucional

El CECAT, per tal de complir les seves funcions, col·labora amb entitats i organismes en la difusió d'informació. Aquest suport i col·laboració, per exemple, el trobem amb l'Institut Geològic de Catalunya per difondre i informar d'allaus i sismes; amb el Servei Meteorològic de Catalunya per advertir de situacions meteorològiques de risc, i amb l'Agència Catalana de l'Aigua per aprofitar situacions hidrològiques de risc, entre altres institucions.

El CECAT aporta al Consell Assessor tota la informació sobre la situació real de l'emergència i, alhora, fa difusió de totes les ordres i decisions aprovades per aquest organisme. Així doncs, recopila informació de l'emergència, de les actuacions dels operatius, de l'estat de la població i dona suport en la planificació de respostes.

20.3.3. Normativa de referència

- Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya.
- Decret 246/1992, de 26 d'octubre, sobre la creació del Centre de Coordinació Operativa de Catalunya.

20.4.El Centre d'Atenció Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya (CAT112).

20.4.1. Introducció

El telèfon 112 és un servei públic gratuït, universal i permanent, que coordina la intervenció de diversos departaments de la Generalitat amb competències diferents, i també l'actuació d'institucions diverses.

Té per missió principal la de contribuir a donar una resposta ràpida, senzilla, eficaç i coordinada a les peticions urgents d'assistència que faci qualsevol ciutadà en Catalunya en matèria de:

- Atenció sanitària.
- Emergències ambientals.
- Extinció d'incendis i salvament.
- Seguretat ciutadana.

Edifici del CAT 112 a Reus (foto: www.gencat.cat)

20.4.2. Funcionament

El servei d'atenció de trucades d'urgència mitjançant el número telefònic 112 no comprèn la prestació material de l'assistència requerida per la ciutadania ni les decisions sobre els recursos que s'hi han de destinar. La dita prestació correspon als centres directius, les administracions i les entitats competents, d'acord amb llurs normes d'atribució de competències, d'organització i de funcionament.

Les administracions públiques i llurs entitats vinculades o dependents que desenvolupen activitats en el territori de Catalunya relacionades directament o indirectament amb el servei públic de trucades d'urgència tenen l'obligació de respondre a tots els requeriments d'assistència que es facin des del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya, i han de facilitar informació al Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya, especialment sobre les matèries següents:

- L'existència de situacions d'urgència o emergència de les quals tinguin coneixement.
- El desenvolupament, les incidències i els resultats de les assistències en què intervinguin, tenint en compte que tenen l'obligació específica d'informar en temps real de l'arribada al lloc de l'incident i de l'acabament de llur intervenció.

20.4.3. Aspectes a tenir en compte

Hi ha un règim d'infraccions i sancions per tal d'evitar un ús fraudulent del servei telefònic del 112.

El número telefònic 112 és l'únic del qual les administracions de les institucions pròpies de Catalunya poden fer publicitat com a número de telèfon d'urgències i d'emergències.

El número 112 ha de figurar obligatòriament i d'una manera visible com a telèfon d'emergències en tots els vehicles dels serveis d'emergències i urgències dependents de les administracions de les institucions pròpies de Catalunya, en totes les cabines i telèfons d'ús públic situats a Catalunya i en totes les àrees d'atenció al públic situades a Catalunya d'empreses, entitats i organismes on es puguin generar situacions d'emergència.

20.4.4. Característiques de la prestació del servei

La cobertura del servei ha d'ésser equitativa i equilibrada per tot el territori de Catalunya.

L'accés al servei ha d'ésser universal, gratuït i permanent per a tothom qui es trobi en el territori de Catalunya i s'han de garantir els mecanismes per a assegurar-lo a les persones amb discapacitat.

L'atenció del servei s'ha de fer en qualsevol dels idiomes oficials de Catalunya i, com a mínim, en dos dels idiomes oficials en els estats de la Unió Europea.

El servei s'ha de donar a conèixer per mitjà de campanyes d'informació que en difonguin la imatge i n'impulsin una utilització correcta.

Per contactar amb el telèfon 112 cal tenir cobertura en qualsevol companyia de telefonia, no és necessari que sigui la pròpia a la qual la persona interessada estigui abonada.

20.4.5. Normativa de referència

- LLEI 9/2007, de 30 de juliol, del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya.